

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Szentháromság / De Deo uno e trino

Egyetemi tanév 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Római Katolikus Teológia Kar
1.3. Intézet	Római Katolikus Didaktikai Teológia Intézet
1.4. Szakterület	Teológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Római Katolikus Didaktikai Teológia / Roman Catholic Didactic Theology / Teologie Romano-Catolică Didactică
1.7. Képzési forma	Nappali tagozat

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Szentháromság / De Deo uno e trino / Holy Trinity / De Deo uno e trino / Sf. Treime / De Deo uno e trino	A tantárgy kódja	RLM1229
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. András Szabolcs		
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. András Szabolcs		
2.4. Tanulmányi év	III	2.5. Félév	5
2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező
2.8. Tantárgy típusa	Alaptárgy (DF)		

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2. előadás	2; 3.3. szeminárium/labor/projekt: 2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	56	melyből: 3.5. előadás	28; 3.6. szeminárium/labor: 28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása			óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)			32
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás			20
Szemináriumok/laborok/projektek, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása			22
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)			14
Vizsgák			6
Más tevékenységek: kétirányú kommunikáció a tárgyfelelőssel / tutorral			0
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszama			94
3.8. A félév összóraszama			150
3.9. Kreditszám			6

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	Nincsenek.
4.2. kompetenciabeli	Nincsenek.

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Táblával, számítógéppel és videoprojektorral felszerelt előadóterem; internet-hozzáférés és online platform az anyagok és a kommunikáció számára.
5.2. A szeminárium/labor lebonyolításának feltételei	Táblával, számítógéppel és videoprojektorral felszerelt terem; hozzáférés bibliográfiához, patrisztikus, zsinati és tanítóhivatali szövegekhez; online platform a szövegek és feladatok megosztására.

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből átvéve)

Szakmai kompetenciák	Kompetencia
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP1	C1. A római katolikus teológia és a Katolikus Egyház alapvető etikai elveinek bemutatása a didaktikai tevékenységben. C1.1. A Római Katolikus Egyház eszmerendszereinek és etikai elveinek magyarázata és értelmezése a didaktikai tevékenységben. C1.2. A szakterület alapelveinek és módszereinek alkalmazása a vallás és társadalmi következményeinek kutatásában. C1.3. A hitigazságok bemutatásának képessége a tanítás normatív tartalma és a tudományok közötti párbeszédben.
CP4	C4. A vallási és kulturális kontextus azonosítása és elemzése közösségekben, többfelekezetű környezetben, valamint bekapcsolódás pasztorális és közösségi tevékenységekbe. C4.1. A katolikus tanítás és az Egyház erkölcsi elveinek bemutatása akadémiai követelmények szerint. C4.2. Nyitott párbeszéd folytatásának képessége más felekezetekkel és a társadalommal.
Transzverzális kompetenciák	Kompetencia
CT1	C1. A szakmai feladatok határidőre, pontosan, hatékonyan és felelősségteljesen történő teljesítése, az etikai és szakmai deontológiai elvek tiszteletben tartásával. C1.1. A szakmai feladatok felelősségteljes végrehajtása. C1.2. Didaktikai és kutatási tevékenységek végzése a szakmai etika és deontológia normáinak tiszteletben tartásával.
CT3	C3. A szakmai képzés iránti szükséglet önértékelése, valamint a személyes és szakmai fejlődés erőforrásainak és módjainak azonosítása a munkaerőpiaci követelményekhez való beilleszkedés és alkalmazkodás céljából. C3.1. A folyamatos képzés szükségességének tudatosítása. C3.2. A tanulási erőforrások és technikák hatékony használata a személyes és szakmai fejlődés érdekében.

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények (a tantervből átvéve)

Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
-------------------	--	---

CP1	Leírja a bibliai szövegek tartalmát és történetét, valamint azok szó szerinti és szimbolikus üzenetét. Megérti és magyarázza a katolikus tanítás központi teológiai fogalmait, integrálva a bibliai, dogmatikai és történeti perspektívát.	Alkalmazza az exegetikai módszereket, segédtudományok segítségével is. Kritikusan értelmezi a bibliai szövegeket és a tanítóhivatali dokumentumokat, megfelelő hermeneutikai elvek és vallástudományi kutatási módszerek alkalmazásával.
CP4	Szisztematikusan és racionálisan leír alapvető vallási és teológiai fogalmakat, valamint a bibliai szövegek tartalmát, történetét és szó szerinti, illetve szimbolikus üzenetét.	Szisztematikusan elemez teológiai elméleteket és fogalmakat, nyitott a vitatott témákról folytatott párbeszédre vallási toleranciával, és keresi a több vallási csoport számára közös keresztény alapokat.

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. A hallgató meghatározza az istentant és a trinitológia alapvető fogalmait: kinyilatkoztatás, monoteizmus, személy, természet, viszony, származás, küldés, immanens Szentháromság és üdv történeti Szentháromság.
2. A hallgató magyarázza az egy és háromságos Istenbe vetett keresztény hit bibliai, patrisztikus és zsinati alapjait.
3. A hallgató leírja a szentháromságtan történeti fejlődését a görög és latin hagyományban, beleértve a főbb vitákat és dogmatikai megfogalmazásokat.
4. A hallgató rendszerezetten bemutatja a kortárs trinitárius modelleket, valamint a Szentháromság-tan jelentőségét a hit, liturgia, szoteriológia és ökumenikus párbeszéd számára.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. A hallgató kritikusan elemez az Istenről és a Szentháromságról szóló tanítás szempontjából releváns bibliai, patrisztikus, zsinati és teológiai szövegeket.
2. A hallgató helyesen használja a trinitárius terminológiát szóbeli és írásbeli érvelésben, elkerülve a klasszikus tanbeli félreértéseket.
3. A hallgató összehasonlítja a görög és latin teológiai hagyományt, valamint a felekezeti szempontokat a szentháromságtan területén, koherens akadémiai szintézist megfogalmazva.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés: hit az egy és háromságos Istenről	Bemutatás, párbeszéd, problematizálás	A diszciplína státusza és dogmatikai jelentősége
2. A Szentírás monoteizmusa	Bemutatás, bibliai elemzés, párbeszéd	A bibliai istenkép fejlődése
3. A teológiai fogalmak értelmezése az Egyház történetében	Bemutatás, történeti elemzés, párbeszéd	Definíciós kísérletek és doktrinális megfogalmazások
4. Kortárs beszéd Istenről	Bemutatás, vita	A teológia párbeszéde a filozófiával és a kortárs kultúrával
5. Beszél-e a Biblia a Szentháromságról?	Bibliai elemzés, párbeszéd	Bibliai források a trinitárius tanításhoz
6. A görög hagyomány a Szentháromságról	Bemutatás, történeti elemzés	Ókori formulák, arianizmus, ökumenikus zsinatok
7. A latin hagyomány a Szentháromságról	Bemutatás, rendszerezés	Tertullianustól Agostonig és a reformációig
8. Hogyan beszélhetünk a Szentháromságról?	Bemutatás, problematizálás	Analóg beszéd, negatív teológia, dogmatikai nyelv
9. Trinitárius modellek	Bemutatás, párbeszéd	Immanens és üdv történeti trinitológia
10. Rahner tézise és a reakciók	Bemutatás, vita	Kiegészítő modellek a kortárs trinitológiában
11. A Szentháromság forrása	Bemutatás, összehasonlító elemzés	Kappadókiai és augustinusi teológia
12. A Fiú eredete és a Szentlélek származása	Bemutatás, ökumenikus párbeszéd	A Filioque-vita
13. A Szentháromság üdv történeti tevékenysége	Bemutatás, rendszerezés	A Fiú és a Szentlélek szerepe az üdvösség rendjében
14. A trinitológia kortárs problémái	Bemutatás, párbeszéd, szintézis	A legfontosabb aktuális témák

Könyvészet – előadás
 Leo Scheffczyk: A katolikus hit világa. Igazság és alak, Szent István Társulat, Budapest, 2012; Theodor Schneider (szerk.): A dogmatika kézikönyve, I–II. kötet, Vigilia, Budapest, 1996; Richard R. Gaillardetz: A katolikus teológia megalapozása. Bevezetés a teológiai ismeretelméletbe, L'Harmattan, Budapest, 2011; Tözsér Endre – Várnai Jakab (szerk.): Dogmafejlődés, dogmaértelmezés, L'Harmattan, Budapest, 2012; Denzinger – Hünermann: Hitvallások és az Egyházi Tanítóhivatal megnyilatkozásai, Budapest, 2004; Vanyó László: Bevezetés az ökeresztény kor dogmatörténetébe; Ghislain Lafont: A katolikus egyház teológiatörténete; Karl Barth: Church Dogmatics; Joseph Ratzinger: Bevezetés a keresztény hit világába.

8.2 Szeminárium / labor

Szeminárium / labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés, a félév tematikája	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenységek	A könyvészet a tevékenységi tervben található
2. A gnoszticizmus és Isten megismerésének kérdése	Szövegelemzés, vita	Szövegek és doktrinális kontextusok
3. Origenész	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenységek	Alexandriai hagyomány
4. Szent Atanáz	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenységek	Arianus vita
5. Nagy Szent Bazil	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenységek	Kappadókiai hagyomány
6. Nazianzoszi Szent Gergely	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenységek	Teológiai nyelv a Szentháromságról
7. Nüsszai Szent Gergely	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenységek	Trinitárius teológia és misztika
8. Tertullianus	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenységek	Latin trinitárius terminológia
9. Szent Ágoston	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenységek	Latin hagyomány
10. Hitvalló Szent Maximosz	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenységek	Krisztológiai és trinitárius dimenzió
11. Szentviktori Richárd	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenységek	A szeretet modellje a trinitárius teológiában
12. Aquinói Tamás	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenységek	Skolasztikus rendszerezés
13. Luther és Kálvin	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenységek	Reformációs nézőpontok
14. Karl Rahner	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenységek	Kortárs trinitárius teológia
Könyvészet – szeminárium: Arthur Peacocke: Egy tudományos kor teológiája, Kalligram, Pozsony, 2011; Gál Ferenc: Istenről beszélünk, SZIT, Budapest, 1969; Henri de Lubac: Isten útjain, Vigilia, Budapest, 1995; Joseph Ratzinger: Bevezetés a keresztény hit világába, Mentor, Marosvásárhely, 2008; Karl Rahner: A hit alapjai, Agapé, Szeged, 1998; Karl Rahner: A Szentháromság. Az üdv történet eredendő, transzcendens alapja, L'Harmattan, 2007; Paul Tillich: Rendszeres teológia, Osiris, Budapest, 2002; Vanyó László: Bevezetés az ökeresztény kor dogmatörténetébe. Az előadás könyvésze a szeminárium alapkönyvészeteként is használható.		

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok	9.2 Értékelési módszerek	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	Az istentant és trinitológia alapfogalmainak ismerete; dogmatikai érvelési képesség; a bibliai, patrisztikus, zsinati és tanítóhivatali források helyes használata; szintetizáló képesség.	Írásbeli vizsga: teszt, szövegelemzés és/vagy teológiai esszé. Online oktatás esetén: szóbeli vizsga vagy platformon történő értékelés.	90%

9.5 Szeminárium/labor	Aktív részvétel a szövegelemzésben; bekapcsolódás az egyéni és csoportos tevékenységekbe; a könyvészet és a szemináriumi feladatok előkészítése; érvelt teológiai értelmezés megfogalmazása.	Folyamatos értékelés: szemináriumi aktivitás, szövegelemzés, érvelt hozzászólások, esetleges feladatok/olvasási lapok.	10%
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei: az egy és háromságos Istenről szóló teológia alapfogalmainak ismerete; a trinitárius tanítás főbb bibliai, patrisztikus és zsinati forrásainak azonosítása; aktív részvétel az előadásokon és szemináriumokon; bekapcsolódás a szövegelemzésbe; hiányzások esetén a feladatok/dolgozatok határidőre történő leadása; legalább 5-ös osztályzat megszerzése a végső értékelésen.			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok / Sustainable Development Goals)

Kiválasztott ikon: SDG 4 – Minőségi oktatás.

		A fenntartható fejlődés általános ikonja						
1 FÁRÁ SÁRÁCHÉ	2 FOAMETE „ZERO”	3 SÁNÁTE SI BUNÁSTARE	4 EDUCATIE DE CALITATE	5 EGALITATE DE GEN	6 APÁ CURATĂ SI SANITATIE	7 ENERGIE CURATĂ SI LA PREȚURI ACCESIBILE	8 MUNCĂ DECENTĂ SI CREȘTERE ECONOMICĂ	9 INDUSTRIE, INOVAȚIE SI INFRASTRUCTURĂ
			X					
								Nem alkalmazható

Kitöltés időpontja:

Előadás felelőse:	Szeminárium felelőse:	
Az intézeti jóváhagyás dátuma:	Intézetigazgató:	